

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието, храните и горите

Център за насърчаване на сътрудничеството в областта на селското стопанство между Китай и страните от Централна и Източна Европа

Доклад за дейността на Центъра за насърчаване на сътрудничеството в областта на селското стопанство между Китай и страните от ЦИЕ през 2017 г. и план за работа за 2018 г.

В периода **1-7 април 2017 г. в гр. Мостар, Босна и Херцеговина**, Център за насърчаване на сътрудничеството в областта на селското стопанство между Китай и страните от Централна и Източна Европа (ЦНСССКЦИЕ) взе участие в „16+1 Панаир на виното и селскостопанските продукти от Китай и ЦИЕ“ и „Международен панаир за търговия Мостар“, проведе 4^{-та} Среца на Консултативния съвет към ЦНСССКЦИЕ и два форума на теми „16+1 Логистичен хъб за електронна търговия“ и „16+1 Модерен селскостопански демонстрационен парк“.

На щанда на ЦНСССКЦИЕ бяха представени рекламни материали и бе дадена възможността на две китайски фирми да представят дейността си, а на Българския щанд бяха представени мостри на селскостопански продукти на повече от 15 български производители. Мострите бяха осигурени, изпратени и аранжирани от представители на Министерство на земеделието, храните и горите на Република България. Страната ни се представи на изложението с традиционните за България – вино, мед, местни и млечни продукти.

На 4 април 2017г. се проведе кръгла маса и дискусия на тема „16+1 Вино и селскостопански продукти“, организирана от Министерство на външната търговия и икономическите отношения на Босна и Херцеговина. В рамките на кръглата маса изнесох презентация на тема „Възможности за внос/ износ в Китай и увеличаване на производствения капацитет на пазара на вино в страните от Централна и Източна Европа“.

Същия ден се проведе и двустранна среща между зам.-министъра на земеделието на Китай Чу Доню и тогавашния зам.-министър на земеделието, храните и горите на Република България, доц. д-р Светла Янчева.

На 5 април 2017 г. се проведе 4^{та} Среца на Консултативния съвет към ЦНСССКЦИЕ и два форума, организирани от Центъра на теми „16+1 Логистичен хъб за електронна търговия“ и „16+1 Модерен селскостопански демонстрационен парк“.

На 4^{та} среща взеха участие членовете на Консултативния съвет от Босна и Херцеговина, България, Китай, Чехия, Естония, Латвия, Литва, Македония, Черна гора, Полша, Румъния, Сърбия, Словакия и Словения.

След срещата бяха проведени двустранни и многостранни срещи между ЦНСССКЦИЕ, членовете на Консултативния съвет към ЦНСССКЦИЕ и други заинтересовани страни.

По-късно същия ден във форумите взеха участие представители на „Zhuhai Yuren Agricultural Aviation Co., Ltd“, занимаващи се с производството и дистрибуцията на селскостопански дроне за наторяване и третиране на обработваеми площи земя; „Qianhai Central Eastern Europe Investment Development (Shenzhen) Company Ltd“ с основна сфера на дейност електронната търговия и трансгранични плащания; български представители, разработили проекти в областта на отглеждането на гинко билоба, годжи бери, тютюн и производство и преработка на продукцията от плодове от най-нови високопроизводителни сортове и посадъчен материал от същите.

На 24 май 2017г. в гр. София, зам.-министърът на земеделието, храните и горите д-р Цветан Димитров и Джан Таолин, зам.-министър на земеделието на Китайската народна република подписаха съвместна декларация за създаване на “16+1 Модерен селскостопански демонстрационен парк” – България.

В периода **19 – 21 юни 2017г. в гр. Рига, Латвия** се проведе Среца на Китайския бизнес съвет и организациите за подкрепа на бизнеса в Латвия, организирана от Агенцията за инвестиции и развитие на Латвия (LIAA). Срещата беше за ограничен брой представители на различни институции за насърчаване на търговията в рамките на инициативата 16+1, като имаше за цел да създаде предпоставки за участниците да изградят мрежа, да намерят нови възможности за сътрудничество от взаимна полза и да получат по-добро разбиране и практически знания в подкрепа на компаниите от всички участващи страни, за да улеснят търговията с Китай и 16-те страни от Централна и Източна Европа. Трите теми, свързани с търговията, които бяха обсъдени по време на конференцията бяха: износ на храни за Китай и предизвикателства, трансгранична електронна търговия, онлайн маркетинг, права върху интелектуалната собственост (ПИС) и търговски марки.

В периода **22 – 28 август 2017г. в гр. Любляна, гр. Бърдо при Краню и гр. Горня Радгона, Словения** се проведеха Среща на министрите на земеделието на Китай и страните от Централна и Източна Европа на тема „Важността на веригите за доставяне на храни на местно и глобално ниво“, 5^{-та} среща на Консултативния съвет към ЦНСССКЦИЕ, 12^{-ти} Форум за агро – търговия и икономическо сътрудничество между Китай и страните от ЦИЕ, 55^{-ти} Международен панаир на селското стопанство и храните (AGRA) и Агро-бизнес среща Китай – страните от ЦИЕ.

На 24 август 2017г. се проведе 5^{-та} Среща на Консултативния съвет към ЦНСССКЦИЕ. На срещата присъстваха представители от България, Китай, Хърватия, Чехия, Естония, Унгария, Литва, Македония, Полша, Румъния, Сърбия, Словакия и Словения. Китайската страна обърна внимание на: подписаната на 23 май 2017г. Съвместна декларация, в която българската и китайската страна декларират готовността си да подкрепят създаването на 16+1 Модерен Селскостопански Демонстрационен Парк в България; приоритетните за Китай селскостопански култури за развитие в България – лук, тикви, хибриден ориз, гъби, чесън, джинджифил, соя, рапица, фураж. В рамките на срещата, на членовете на Консултативния съвет бяха предоставени Генерален план за създаване и развитие на „16+1 Модерен Селскостопански Демонстрационен Парк“ и Генерален план за развитие на „16+1 Логистичен хъб за електронна търговия“ на електронен и хартиен носител. По време на срещата, китайската страна предложи 7^{-та} Среща на Консултативния съвет към ЦНСССКЦИЕ да се проведе в рамките на 16^{-ия} Китайски Международен Селскостопански Търговски Панаир (16th SATF) в Китай през втората половина на 2018г.

На Срещата на министрите на земеделието на Китай и страните от ЦИЕ беше отбелязано, че сътрудничеството между Китай и ЦИЕ в областта на земеделието започва от 2006 година, като през изминалите години, сътрудничество все повече се усъвършенства.

Едни от основните принципи, по които се работи са: общ бизнес, общо изграждане, общо споделяне с цел постигане на ново взаимно изгодно икономическо развитие, засилване на вътрешното развитие на всяка страна и насърчаване благоприятното развитие на всички страни. Китай и страните от ЦИЕ постигнаха многостранно сътрудничество в съответствие с общите им интереси в аспекти като: постигане на практическо сътрудничество, подобряване живота на хората и други цели

от първостепенна важност като земеделски ресурси, технологии, дългосрочно развитие на земеделието.

Китай и страните от Централна и Източна Европа са силно допълващи се пазари, тъй като всеки един от тях се радва на уникални селскостопански ресурси, като по този начин укрепва сътрудничеството от 16+1 и обслужва интересите на всички.

В края на Срещата на министрите на земеделието на Китай и страните от ЦИЕ беше подписан меморандум за сътрудничество между Център за насърчаване на търговията със селскостопански продукти към Министерство на земеделието на Китай и ЦНСССКЦИЕ към Министерство на земеделието, храните и горите на Република България.

На 26 август 2017 г. беше проведена Агро-бизнес среща Китай – страните от ЦИЕ в гр. Горня Радгона, Словения. По време на срещата бяха засегнати теми като: „Потенциала и възможностите на страните във формат 16+1 в областта на търговията със селскостопански стоки“, „Запознаване със сътрудничеството между Китай и страните от ЦИЕ в областта на хранително-вкусовата промишленост“ и „Развитието на китайските водещи селскостопански предприятия и необходимостта от сътрудничество със страните от ЦИЕ“.

На 9 септември 2017г. в с. Момчиловци, България и Китай поставиха основите на едно ползотворно и взаимноизгодно сътрудничество. Представители на Китайската фирма “Брайт Дайри”, заедно с представители на българските институции и ЦНСССКЦИЕ положиха първата копка на пилотния проект в рамките на “16+1 Модерен селскостопански демонстрационен парк“, а именно първата по рода си българо-китайска демонстрационна ферма за производство на кисело мляко, обединяваща високите технологии на Китай и непреходните вековни традиции на България. Откриването на пилотния проект е пряко следствие на събитията развили се на 24 май 2017 г., когато зам.-министърът на земеделието, храните и горите д-р Цветан Димитров и Джан Таолин, зам.-министър на земеделието на Китайската народна република подписаха съвместна декларация за създаване на Демонстрационен парк за сътрудничество в земеделието във формата „16+1“. Тази инициатива беше подкрепена от договореностите, постигнати между Китай и България, на 25 август 2017 г. в рамките на Срещата на министрите на земеделието на Китай и страните от ЦИЕ.

На 24 Ноември 2017г. в гр. Пловдив се състоя официалната церемония по откриване на „16+1 Логистичен център и Павилион за електронна търговия със

селскостопански и други продукти“ – България, в резултат на съвместните усилия на Министерство на земеделието, храните и горите, Центъра за насърчаване на сътрудничеството в областта на селското стопанство между Китай и страните от Централна и Източна Европа и Тракия икономическа зона – Пловдив и с подкрепата на Китайското правителство чрез Посолството на Китайската Народна Република в България.

Основен приоритет на МЗХГ са подпомагане на бизнеса и разкриване на нови пазари при следване на съвременните тенденции в технологичното обезпечаване на тези задачи. Реализацията на този демонстрационен и логистичен център за съвременна електронна търговия е ярък пример за това. Той е създаден със заложен в началото на 2017 г. Генерален план за изграждането му, приет от министерството и е главният резултат от Срещата на министрите на земеделието на Китай и страните от ЦИЕ през август 2017 г. в Словения.

Съоръжението е място за търговия, в т.ч. и електронна, консолидиране на производители от Китай и ЦИЕ в специално изградена платформа, демонстрация и промоции на продукти и логистика, където е възможен лесен и достъпен пълен пакет от транспортни и други логистични услуги.

На 27 ноември 2017г. в гр. Будапеща, Унгария се проведе Шестата среща на правителствените ръководители на Китай и страните от ЦИЕ. От българска страна участие в Срещата взе министър-председателят Бойко Борисов и правителствена делегация.

В рамките на Шестата среща на правителствените ръководители на Китай и страните от ЦИЕ, китайският премиер Ли Къцян направи кратък статистически анализ на Инициативата за сътрудничество във формат 16+1. Той подчерта, че 16+1 е и механизъм за сътрудничество и платформа за подобряване на приятелските отношения между Китай и ЕС, съвместно създадена от Китай и 16-те страни от Централна и Източна Европа. Първият "Икономически търговски форум за Китай и страните от Централна и Източна Европа" е основата на Сътрудничеството 16+1", Със съвместните усилия на правителствената и бизнес общностите, механизмът за сътрудничество между Китай и страните от Централна и Източна Европа постоянно се подобрява, сферите на сътрудничество постепенно се разширяват, резултатите са все по-изобилни. Кумулативните инвестиции на китайските предприятия в 16-те държави са се увеличили от близо 3 милиарда щатски долара през 2010 г. до повече от 9 милиарда щатски долара през 2016 г. Търговията между Китай и Централна и Източна Европа от

43,9 млрд. долара се е увеличила на 58,7 млрд. долара. Китайският внос на селскостопански продукти от страните от Централна и Източна Европа се е увеличил с повече от 300%, като общият брой на влаковете за страните от ЦИЕ са повече от 6 000 броя.

Китайският премиер заяви, че Китай се е съсредоточил върху над 200 конкретни инициативи за сътрудничество, насочени към ключови области като търговия и инвестиции, свързаност, капацитет, финанси, зелена икономика и обмен на хуманитарни науки. Описвайки географските предимства на страните от Централна и Източна Европа, представи някои основни инициативи, като изграждането на „Сръбско-унгарската железопътна линия“, „Експресна транспортна линия суша-море Китай – Централна Европа“ и "Сътрудничество между портове на три морета", както и други важни инициативи. Всяка Среща на правителствените ръководители е проблемно ориентирана, обръща внимание на гласа на бизнеса и се стреми бързо да реши трудностите, срещани в прагматичното сътрудничество. За това, като отговор на прагматично насоченото сътрудничество, Китай настоява икономическия и търговски форум за Китай и страните от ЦИЕ да се провежда заедно със срещите на лидерите. Китайският премиер, отправи покана за участие към предприятията в страните от ЦИЕ за Първото китайско международно изложение за внос в Шанхай през 2018 г., предоставяйки подкрепа и съоръжения за фирмите участнички.

Китай настоява страните от ЦИЕ да се възползват от географските си предимства и привилегиите по инициативата „16+1", която е важна част от китайско-европейските отношения и полезно допълнение, механизъм за междурегионалното сътрудничество. Сътрудничеството 16+1 винаги е следвало принципа на откритост и прозрачност и се е придържало към сътрудничеството в контекста на отношенията Китай – ЕС и в съответствие със законите и разпоредбите на ЕС. Практиката доказва, че "Сътрудничеството 16+1" не подкопава общия европейски интерес и може да внесе положителна енергия в процесите на европейска интеграция и насърчаване балансираното развитие на отношенията Китай – ЕС.

Китай напълно прилага режима за управление на чуждестранните инвестиции за национално третиране като предоставя на инвеститорите списък за инвестиции. Също така би желал да проучи с държавите от Централна и Източна Европа начините за създаване на зелен канал за инвестиции и сътрудничество, като се надява страните от Централна и Източна Европа да улеснят китайските инвеститори в издаването на визи и разрешителни за работа. Китай предлага да опрости митническите процедури за предприятия с висок кредит, да намали инспекционните показатели и да даде

приоритет на мерките за освобождаване от митница като митническото оформяне, за да се ускори логистиката за такива предприятия.

Китай насърчава създаването на 16+1 демонстрационни зони за икономическо и търговско сътрудничество в градове като Нинбо, Шънджън и други; изграждане на платформи за разширяване на търговското и инвестиционното сътрудничество и по-специално за осигуряване на зелен канал за внос на стоки от Централна и Източна Европа за Китай с цел създаване и подобряване на механизмите за инспекция и карантинна, комуникация и координация; ще ускори процедурите за инспекция и карантинна и ще улесни митническите процедури за внос на висококачествени селскостопански продукти като месо, млечни продукти, мед и плодове от Централна и Източна Европа; изграждане на механизъм за сътрудничество в областта на електронната търговия между Китай и държавите от Централна и Източна Европа за подпомагане на развитието на трансграничната електронна търговия и насърчаване растежа на търговията в селското стопанство.

В края на срещата беше разписан Протокол за безопасност и санитарни изисквания към български комбинирани фуражи на растителна основа и фуражни добавки, предназначени за износ за Китай между Министерството на земеделието, храните и горите на Република България и Генералната администрация за надзор на качеството, инспекция и карантинна на Китайската народна република. От българска страна протоколът беше подписан от Вергиния Кръстева, зам.-министър на земеделието, храните и горите на Република България, а от китайска страна от Джъ Шупин, министър, Генерална администрация за надзор на качеството, инспекция и карантинна на Китайска народна република.

Един от основни акценти на двустранната среща на министър-председателя на Република България Н. Пр. г-н Бойко Борисов с Председателя на Държавния съвет на Китайската народна република Н. Пр. г-н Ли Къцян беше предстоящото домакинство на България на Седмата среща на правителствените ръководители на Китай и страните от ЦИЕ през 2018 година. В тази връзка ще бъдат предвидени множество съпътстващи Срещата форуми и мероприятия.

В рамките на проведената среща беше препотвърдено от страна на Бойко Борисов, че в страната ни е открит първия “16+1 Логистичен хъб за електронна търговия и Павилион за селскостопански и други продукти” - България, като това е пряк резултат от Срещата на министрите на земеделието на Китай и страните от ЦИЕ през август 2017 г. в Словения. Китайската страна изрази своето задоволство и

отбеляза, че сътрудничеството в областта на селското стопанство между България и Китай се развива с бързи темпове, като през 2018 г. се очаква разширяване на областите на сътрудничество и увеличаване на стокообмена между страните, включително и по линия на електронната търговия.

Наред с това проектът на Министерството на земеделието, храните и горите и ЦНСССКЦИЕ “16+1 Логистичен хъб и Павилион за електронна търговия със селскостопански и други продукти” е вписан в приетите от правителствени ръководители на Китай и страните от ЦИЕ “Насоки от Будапеща”, като Естония дават за пример постигнатото от България в областта на електронната търговия със селскостопански и други продукти.

През юни 2018г. Аграрният университет – Пловдив, заедно с Хайделбергския университет, и в сътрудничество с Министерство на земеделието, храните и горите и ЦНСССКЦИЕ ще организират международно селскостопанско изложение Фийлд Дейс (Field Days 2018), в рамките на което е предвидено участието на компании в областта на селското стопанство от Китай и страните от ЦИЕ. Аграрният университет ще предостави на Китай и страните от ЦИЕ безплатни щандове с обща квадратура от 500 кв.м., на които да бъдат представени земеделски продукти и техника. Проектът “16+1 Модерен селскостопански демонстрационен парк” - България и предвиденото международно селскостопанско изложение също са вписани в приетите от правителствените ръководители на Китай и страните от ЦИЕ “Насоки от Будапеща”.

През следващата година ще се проведе Първото китайско международно изложение за внос - Шанхай, КНР, в рамките на което българските селскостопански продукти биха намерили добра приемственост от китайските потребители и това би спомогнало за значителното увеличаване на търговските сделки със селскостопански продукти между страните ни.

В рамките на проведената среща бяха обсъдени и възможностите за откриване на директна самолетна линия България - Китай, възможност за Пловдив - Пекин или Бургас - Пекин. Обсъдени бяха и облекченията във визовия режим за китайски туристи. На китайските туристи могат да бъдат издавани туристически визи в кратки срокове, като през 2017 г. броят на китайските туристи е нараснал близо два пъти в сравнение с предходната година.

Премиерът Бойко Борисов и китайският му колега обсъдиха стратегическото местоположение на страната ни като транспортен коридор и възможностите, които се откриват пред Китай и страните от ЦИЕ по отношение на логистика, търговия и

свързаност. Предвиждат се множество инфраструктурни проекти, които могат да се изпълнят съвместно с китайски компании.

План за дейността на Центъра за 2018г.

Събития от съществено значение за сътрудничеството между Китай и страните от ЦИЕ, в които Центърът е предвидено да вземе участие или организира през 2018г. са:

- Провеждане на 6^{-та} Среца на Консултативния съвет към ЦНСССКЦИЕ и участие в АгроБалт (AgroBalt 2018), в рамките на Срещата на министрите на земеделието на Китай и страните от ЦИЕ в гр. Вилнюс, Литва в периода 24 – 26 май 2018г.
- Организиране на международно селскостопанско изложение Фийлд Дейс (Field Days 2018) в гр. Пловдив в сътрудничество с Аграрния университет и Хайделбергския университет, и Министерство на земеделието, храните и горите
- Възможност за организиране на бизнес форум или друго съпътстващо Срещата на правителствените ръководители на Китай и страните от ЦИЕ мероприятие през 2018г.
- Провеждане на 7^{-та} Среца на Консултативния съвет към ЦНСССКЦИЕ и участие с щанд на Центъра в Международен селскостопански панаир в Китай през втората половина на 2018г.
- Организиране на събития и дейности за популяризиране на проект „16+1 Модерен селскостопански демонстрационен парк“ и вече изградения и функциониращ „16+1 Логистичен хъб и Павилион за селскостопански и други продукти“ – България в Тракия икономическа зона, гр. Пловдив.